

Energistyrelsen

Att: ens@ens.dk med kopi til nhhb@ens.dk.

11. december 2019

Høring over forslag til Cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner - journalnummer 2019 - 85415

Rådet for Grøn Omstilling (tidligere Økologisk Råd) takker for at blive hørt i forbindelse med udarbejdelsen af det nye Cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner.

Vi har først nogle overordnede kommentarer til cirkulæret og herefter bemærkninger til enkelte paragraffer.

Overordnede kommentarer:

Overordnet støtter vi cirkulærets krav om, at hvert ministerområde skal reducere sit energiforbrug med mindst 14 pct. i 2020 set i forhold til energiforbruget i 2006. Vi kan forstå, at cirkulæret vil blive afløst af et nyt cirkulære gældende fra 2021, og i denne forbindelse er det vigtigt, at der også her indsættes et ambitiøst sparekrav.

Vi finder det positivt, at ministerier med tilhørende institutioner m.v., der ejer eller lejer bygninger, skal gennemføre rentable energi besparelsesprojekter og skal stille krav ved indkøb af produkter og tjenesteydelser mm. Vi mener desuden, at dette bør suppleres i den kommende klimahandlingsplan med tilsvarende krav til kommuner og regioner.

Generelt fastlægger cirkulæret, at statslige institutioner skal fremme energieffektivisering ved drift, vedligeholdelse og renovering. Vi mener, at statslige institutioner skal gennemføre dette ud fra den generelle retningslinje i EU's Energieffektiviseringsdirektiv om, at statslige institutioner skal gå foran og udgøre et godt eksempel for andre. Dette bør i højere grad afspejles i cirkulæret, f.eks. ved at kræve at nye bygninger opføres efter den frivillige lavenergiklasse og, at der stilles krav om databaseret energiledelse. Tilsvarende bør der også stilles krav om, at der udarbejdes langsigtede planer for energirenovering og energiledelse i statslige bygninger med langsigtede, ambitiøse mål for energieffektivisering, udnyttelse af vedvarende energi og reduktion af CO₂-aftryk.

I cirkulæret er der imidlertid en række "kattelemme", så man kan slippe for at opfylde cirkulærets krav. Således står der i §9 Stk. 6, §11 Stk. 1, § 12 Stk. 4, § 13 Stk. 3 og i Bilag 1. denne formulering (helt eller delvist): "Forpligtelsen i stk. X finder alene anvendelse, hvis det er omkostningseffektivt, økonomisk gennemførligt, generelt bæredygtigt, teknisk egnet, og der er tilstrækkelig konkurrence".

Der er stor risiko for, at disse "kattelemme" vil blive anvendt til at undgå at opfylde cirkulærets krav, hvis der ikke stilles krav til dokumentation for, at man med rette kan bruge undtagelsen. Vi vil derfor anbefale, at der stilles krav til, at der skal udarbejdes dokumentation for, at man ikke kan opfylde cirkulærets krav, hvis man fraviger disse. I denne forbindelse kan man lade sig inspirere af Bygningsreglementet, hvor der er krav om, at man skal gennemføre rentable energiforbedringer i forbindelse med ombygning og ændringer af bygningsdele. I tillæg til Bygningsreglementet er der en eksempelsamling med energiforbedringer, hvor der skal foretages rentable forbedringer (se: Vejledning til bygningsreglementet - Ofte rentable konstruktioner).

En anden generel mangel ved cirkulæret er, at der er et ensidigt fokus på energieffektivisering og energibesparelser ved drift. Analyser udført af blandt andre SBI viser, at det indlejrede energiforbrug og CO₂-udledninger ved produktion af byggematerialer, byggeprocessen og nedrivning af nye bygninger er større end energiforbruget og udledninger ved drift over bygningens levetid. I forlængelse af forslaget om, at staten bør gå foran, foreslår vi, at der også bør stilles krav om begrænsning af indlejret energi og CO₂ ved nybyggeri og renovering, fx ved at kræve gennemførelse af livscyklusanalyse, der viser at de samlede CO₂-udledninger over den samlede livscyklus holdes under en given ramme.

Kommentarer til enkelte paragraffer:

I afsnittet "*Energieffektiv adfærd*" eller "*Energieffektive bygninger*" bør der indføres paragraffer, der pålægger ministerierne mv. om at gennemføre databaseret energiledelse. Dette bør suppleres i et bilag eller en vejledning, der fastlægger principperne for, hvorledes dette skal gennemføres, herunder mindstekrav til teknisk udstyr herunder software, måling af energiforbrug og data og organisering.

Tilsvarende bør der som nævnt tidligere indsættes krav om, at nybyggeri skal leve op til den frivillige bæredygtighedsklasse, krav til livscyklusanalyser med ramme for energiforbrug og CO₂-udledninger i et livscyklusperspektiv samt udarbejdelse af konkrete planer med langsigtede mål for forbedring af energipræstation for bygningerne.

§9 pålægger ministerierne mv. at installere fjernaflæselige målere for varme og el. Men der er her en kattelem (jf. også ovenfor), idet ministerierne kan slippe for denne forpligtelse, hvis de i "i den konkrete situation vurderer, at de forventede energieffektiviseringsfordele ikke vil stå mål" med omkostningerne inden for kortere tid. Erfaringen viser, at fjernaflæselige målere er en forudsætning for, at gennemførelse af databaseret energiledelse, og at dette medfører store driftsbesparelser, hvorfor det ikke er nødvendigt med kattelemme. Derudover skal et krav om fjernaflæselige målere suppleres med et krav om, at ministerierne mv. skal sikre, at der opnås aftaler med fjernvarmeselskaberne om levering af data fra disse målere. Dette skal ses i forhold til kravene til energiledelse, som foreslås indført

Under § 10 Stk. 2 nævnes, at "Ministerier med tilhørende institutioner m.v., der ejer bygninger, skal i forbindelse med opførelse og gennemrenovering af bygninger vurdere muligheder for øget

anvendelse af vedvarende energi som energikilde til bygningen osv.”

Vi vil i denne forbindelse anbefale, at det fx af en vejledning fremgår, at anvendelse af vedvarende energi ikke benyttes til at reducere kravene til selve bygningens energiforbrug. F.eks. viste en opgørelse fra ultimo 2017, at cirka 28 procent af bygninger, bygget efter Bygningsreglement 2015 (BR15), havde solceller. For bygninger, bygget efter den frivillige bygningsklasse 2020 (BR20), var tallet cirka 96 procent. Dette peger på, at solcellerne anvendes til at opfylde energikravene frem for at lave bygningerne så energieffektive som muligt.

I bilag 1 henvises til en række forordninger, gennemførelsesforanstaltninger og direktiver mm. Vi har ikke kommentarer til disse, som vi vurderer, vil give kommunerne et godt juridisk grundlag i forbindelse med indkøb af produkter og tjenesteydelser. Vi skal dog anbefale, at man bistår de enkelte ministerier og styrelser med forslag til konkrete krav, de kan stille. F.eks. findes der en række indkøbsanbefalinger på Energistyrelsens hjemmeside (<https://spareenergi.dk/offentlig/vaerktoejer/indkoebsanbefalinger>), som umiddelbart bør kunne anvendes.

Skulle der være spørgsmål til vores høringssvar, står vi naturligvis til rådighed for en drøftelse.

Med venlig hilsen

Chr. Jarby
Seniorrådgiver
Rådet for Grøn Omstilling